

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Autoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 14. An & qui obligentur accusare criminaliter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

ad ff. h. t. §. 5. sic ob reverentiam & ratione beneficia accusare prohibentur: Libertus patronum, ejusque heredem, L. 8. ff. h. t. alumnus educatorem, L. 17. c. h. t. discipulus præceptorem, L. penult. c. eod. Lauterb. l. c. vassallus & servus dominum. 2. feud. 33. c. 1. Pirh. n. 6. Azor. L. 13. c. 19. dub. 6. n. 2. familiaris eum, cujus familiaritati adhæsit. L. 20. c. de his, qui accusare. Wiestn. num. 33.

Quæst. 11. An plures simul eundem accusare possint?

Resp. Pro diversis casibus diversimodè: plures, quorum omnium interest, simul uno libello reum accusare possunt. Lauterb. in ff. h. t. §. 7. Carpz. pr. crim. q. 104. à n. 47. arg. L. 4. c. h. t. concurrentibus simul ad accusandum pluribus, quorum non omnium interest, potest ac debet Judex, cognita causâ, æstimataque eorum qualitate, puta ætate, dignitate, moribus, aliisque circumstantiis, ex eo, quod interest, vel alia juxta de causâ, ex his eligere unum, qui ad accusandum admitatur. L. 16. ff. h. t. Lauterb. l. c. cum Gilhauf. a. 26. pr. crim. c. 3. p. 2. n. 3. instituta jam accusatione ab uno, supervenientes alii volentes reum in eodem judicio publico accusare, repellendi à judice, juxta L. 3. §. 1. L. 11. §. 2. ff. §. L. 9. c. h. t. Lauterb. l. c. id ipsum cum Carpz. l. c. n. 46. sic limitans: nisi prima accusatio fuerit deserta, vel alio modo, ne promoveretur, impedita. cit. L. 11. §. 2. vel nisi ex eodem facto plura crimina nascantur, & reus de eorum uno, de quo necdum accusatus, accusatur. cit. L. 9.

Quæst. 12. Procuratores num accusare possint?

Resp. Procuratores, Notarii, Advocati, similesve personæ minùs principales, jure communi, tam canonico, quam civili regulariter in causis civilibus, in quibus condemnato pœna capitalis, aliave corporis afflictiva decernitur, nomine ipsius principalis, accusare nequeunt. c. 15. h. t. can. 2. caus. 5. q. 3. ubi dicitur, in criminalibus accusator non nisi per se ipsum auditur. L. penult. §. 1. ff. de publ. judic. l. c. h. t. Menoch. de arbit. L. 1. q. 80. n. 1. & 2. Clar. §. fin. q. 32. n. 2. & 3. Pirh. h. t. n. 30. Lauterb. l. c. §. 13. Ubi etiam, quod ipsum procedat juxta L. 15. L. 3. c. ubi Senator. vel clara. licet accusator sit persona illustris & clarissima. Quamvis addat hodieum ex parte accusatoris, communiter admitti procuratorem; juxta ordin. crim. à 12. intellige non tantum ad excusandum principalem, ratione absentia, ut Pirh. n. 32. diluendâsque motas contra eum exceptiones, sed & ad agendum causam principalem, seu ad agendum, ut patet ex adjuncta ab eo ratione; quia nimirum hodieum necessitas inscriptionis, & pœna talionis, abiit in desuetudinem. Sed neque ex parte rei, ad defendendam ejus causam, in judicio criminali admittitur procurator, ubi agitur de pœna capitali, vel corporali afflictiva corporis. cit. L. penult. ff. de publicis judiciis, & AA. cit. bene tamen in causis criminalibus, dum reo imponenda pœna pecuniaria, similisve juxta L. 1. ff. an per alium. caus. appellat. Menoch. l. c. n. 119. Clar. l. c. n. 4. Pirh. n. 33. ex ea ratione: quòd, quando imponitur pœna pecuniaria, executio non fiat in persona rei, sed in bonis illius; ideòque nihil interfit fisci, utrum reus personaliter, an per Procuratorem compareat. Sic in specie admitti Procura-

torem, dum agitur de pœna relegationis, aliave minore, tenent per cit. L. 1. §. est. cum Glos. ibid. v. relegationem. Menoch. l. c. n. 103. Clar. l. c. n. 5. citatus à Pirh. n. 33. contra Abb. in c. veniens. h. t. n. 18. & 19. ubi, quòd in nullo judicio criminali regulariter intervenire possit Procurator, quam in quo imponitur tantum pœna pecuniaria. Sic quoque, quoties reus comparere per se nequit, vel impossibilitate facti, ut dum est universitas, quæ deliquit, vel impedimento juris, v. g. monialis, quæ monasterio egredi nequit; ita Pirh. l. c. cum Abb. in cap. veniens n. 14. Quin etiam dum reus carceri inclusus, vel extra territorium judicis per se comparere nequit; ut Bart. in cit. L. penult. §. ad crimen. ff. de publicis judiciis, n. 10. Quod etiam intelligendum videtur, dum agitur de pœna corporali, saltem dum reus tenetur in carcere; eò, quòd tunc judicium criminale eludi non possit, à reo nunquam durante processu per se comparente, ut Pirh. De cætero de Advocato omnino est aliud, utpote qui ad causam criminalem principalem, etiam dum agitur de pœna corporali, patrocinio suo in causis publicis defendere potest, ac debet; juxta L. 2. c. de exhib. & transmit. reis, & Ord. crim. a. 88. Lauterb. §. 13. Carpz. pr. crim. q. 105. & q. 115. nisi sit manifestus & famosus latro, Quamvis hodieum reo etiam non petenti dandus sit Advocatus, vel unus ex Assessoribus, juxta cit. ord. crim. eidemque liber ad reum concedendus accessus, qui, si denegetur, decernitur in denegantem Imp. decret. Laut. l. c.

Quæst. 13. Qualiter inhabiles ad accusandum, repelli possint & debeant ab accusando, ut non valeat processus.

1. Resp. Primò, inhabilis ad accusandum, vel quia infamis, excommunicatus, inimicus, etsi in judicio agere & accusare nequeat accusatorem suum, potest tamen excipere de inhabilitate ipsius, ac ita repellere eum ab accusatione, si ante litem contestatam opponatur: est enim talis exceptio dilatoria, & valet, quia rationem dilationis habet. Barth. in L. servus. ff. h. t. Clarus cit. q. 15. n. 3. Pirh. h. t. n. 17. Reiffenst. n. 32. Opposita verò post litem contestatam nihil prodest, seu effectum nullum habet, nisi reus, seu accusatus ignorârit hanc exceptionem sibi competere. Pirh. n. 15. cum Abb. in c. 1. h. t.

2. Resp. Secundo, potest quoque Judex, ac debet, accusatorem infamem, aut aliunde prohibendum, seu inidoneum accusare, ab accusando repellere, etiamsi nec accusatus, nec ullus alius contra talem accusatorem excipiat, idque ex officio, seu ratione reip. cujus interest, illegitimum accusatorem non admittere. arg. c. 1. h. t. Quòd si verò nec accusatus, aut quisquam alius contra eum exceperit, nec Judex ex officio illum repulerit, valet processus accusationis, & effectum habet. Clar. l. cit. n. 4. Pirh. n. 17. Reiffenst. l. cit.

Quæst. 14. An, & qui obligentur accusare criminaliter?

1. Resp. Primò, supponendo cum de Lug. d. 38. §. 1. n. 1. regulariter nunquam est obligatio accusandi accusatione propriè tali, ut distincta à denunciatione, (quæ qualiter ab hac distinguitur, dicitur e. seq.) siquidem omnibus, quæ ex omissione accusationis timeri possunt, satis providetur denunciando judicialiter delinquentem apud judicem vel fiscalem: atque ita opus non est, ut aliquis

aliquis sibi assumat onera accusatoris, quæ multa sunt & gravia, propter periculum deficiendi in probatione ex defectu vel malitia testium, & propter odium, inimicitias, expensas & similia, quæ accusatores consequuntur; ita de Lugo. Dixi tamen: *regulariter*: quia occurrere possent casus, etsi raro, in quo ex delicto grave damnum spirituale, vel etiam temporale immineret reip. quod denunciatione, monitione, aliove modo, quam accusatione, & instituto contra eum judiciali processu, averti non posset, quia v. g. non patitur moram probare crimen illud posset, ne aliàs objiceret se suspicioni calumniæ. De cætero extra talem casum obligatur disjunctivè, vel ad accusandum vel denunciandum crimen vergens in damnum grave reip. ita cum D. Thom. 2. 2. q. 68. à 1. Sylv. v. *accusatio*. q. 2. n. 3. Layman. L. 3. tit. 6. c. 3. n. 6. Pirh. h. t. n. 18. Reiffenst. n. 33. Et sic in specie tenentur ad accusandum, vel deficiat denunciantium fiscales, custodes, vigiles, & similes, nisi alio modo damnum illud avertire possint; cum non teneantur accusare vel denunciare, nisi in quantum necessarium, ad tale damnum publicum vel privatum avertendum, & bonum commune procurandum, de Lug. l. c. n. 3. Tenentur autem hi obligati ex officio denunciare vel accusare, ex justitia; cæteri ex caritate, vel alia virtute, ut idem n. 2. in fin. porro quoad obligationem denunciandi vel accusandi, non tam veniunt ea crimina, quæ sunt ratione quadam generali contra bonum commune, quatenus alii ex illis sumere possunt scandalum, ad similia perpetranda, si impunita relinquuntur, quam, quæ directè & immediatè sunt contra bonum commune, seu reipublicæ: ut schisma, proditio civitatis, crimen læsæ majestatis, expulsiō ærarii publici, hæresis, & spatios dogmatum contra fidem, quibus de Lugo cit. n. 2. annumerat peccatum aliquod turpe in religioso, quod probabiliter publicabitur & cederet in magnum religionis damnum.

2. Resp. Secundò, aliud est de criminibus privatis, taliter non vergentibus in damnum publicum boni communis; in iis enim agere & accusare nemo invitus tenetur, juxta L. unic. s. ut nemo invitus, etsi licitè posset: sunt siquidem plures casus, in quibus licitum est accusare, non tamen obligatorium, quos videre est apud Henriq. L. 3. de pœnit. c. 25. §. 9. Lit. G. sic, qui novit crimen alicujus, etiam graviter nocivum proximo, cujus damnum aliter ab eo averti nequit, quam denunciando vel accusando, etsi denunciare vel accusare teneatur ex lege caritatis, si sine suo gravi damno possit, non tamen ad hoc tenetur, cum lex caritatis non obliget, ad impediendum grave damnum, nisi id commode, vel saltem sine notabili damno proprio fieri possit; de Lugo l. c. n. 3. Sic etiam in specie nemo regulariter accusare tenetur de delicto contra se commisso, cum quilibet sit dominus propriæ famæ & bonorum fortunæ, adeoque condonare injuriam sibi illatam possit; nisi forte, prout id ipsum limitat de Lug. n. 4. cum Sor. & Navar. ita pauper esset, ut se suamque familiam alere non posset, nisi repetendo per accusationem bona sibi ablata. Idem est de injuria suis illata. Idem n. 5. quin etiam si delictum sit quidem contra bonum commune, non tamen ita graviter eidem nocivum, ut idem *ibid.*

R. P. Lewr. Jur. Can. Lib. V.

Quæst. 15. Num accusatione inchoatâ, desistere ab ea possit accusator, & quas pœnas desistens incurrat?

1. Resp. Primò, in civilibus accusator, dum agit de proprio solum suo interesse, desistere potest, de Lug. de jur. & just. d. 38. §. 1. n. 9. cum communi. In criminalibus quoque, dum accusator etiam post libellum judici oblatum, litemque contestatam deprehendit, se errasse accusando innocentem, qui falsò putavit esse reum, non tantum potest, sed & debet desistere. Idem est, si de innocentia accusati cœpit dubitare, & post diligentem inquisitionem perseveret dubitatio. Item dum videt, se crimen non posse probare, cum, si in hoc casu pergat accusare, vere calumniatur, Sylv. v. *accusatio*, n. 6. Wiestn. h. t. n. 47. Quamvis, ut hic addit ex Abb. in cap. fin. de calumniat. n. 5. in his casibus, ut calumniatorum pœnam effugiat, probare debeat, se justâ causâ aut probabili errore ductum ad accusandum; nunc autem legitimæ probationis copiam non habere, eò quòd v. g. testes mortui, sive absentes sint, aut fidem sefellerint, sibi que defecerint, Pirh. h. t. n. 20. cit. Lessio L. 2. de just. c. 30. n. 14. Item debere illum desistere, postquam Judex accusationem refutavit, seu rejectit, vel admissam rescidit; quia v. g. deprehendit libellum continere substantialem defectum; vel persona accusata talis est, quæ non potest sine gravi reip. perturbatione puniri. Tunc enim potest Judex vel Princeps accusationem inchoatam abolere, idque etiam si privatus ob injurias sibi illatas accuset, quia illius est damnum publicum cavere, etiam cum incommode privato. Quod tamen ob eandem causam non potest Judex inferior, sed solum accusationem non admittere, vel admissam suspendere, relato toto negotio ad Principem, & quidem non jure & potestate ordinaria, sed ex tacita quadam voluntate Principis, seu per episcopiam. Quin &, si agatur de injuria partis accusantis, non potest non accusationem admittere, etiam sub prætextu majoris boni, debetque jus parti dicere; cum ad eum non spectet principaliter promotio boni publici, sicut ad principem, qui etiam propterea potest accusationem factam abolere, seu rescindere, casu quo persona accusata censetur bono publico necessaria, vel valde conducibilis: Ita Less. l. c. n. 15. §. 16.

2. Resp. Secundo, in causis omnibus, etiam criminalibus, in quibus quis accusare non tenebatur, desistere potest ante libellum accusationis judici oblatum, idque etiam si publicè dixisset, se accusaturum, Pirh. n. 3. Wiestn. h. t. n. 46. Reiff. n. 51. arg. c. licet h. t. Quin &, ut de Lug. cit. num. 9. potest desistere non tantum gratis, sed & accepto pretio, (cujus contrarium est, si ex justitia tenebatur desistere; si enim tunc acciperet pretium, ut desisteret, venderet, quod ex justitia dare & facere tenebatur) estque ratio, quòd, ubi accusatio non est sub obligatione, etiam ejus prosecutio non est sub obligatione. Extenditque hoc Pirh. n. 22. notab. 3. ita ut, qui ante oblatum libellum professus est, se velle accusare, adhuc desistere possit, juxta cit. c. licet. etiam facta jam citatione rei, pro quo citat Abb. in cit. c. n. 6. & Bartol. in L. quæstum. ff. ad S. C. Turpilian. Non tamen desistere potest post datos fidejussores de lite prosequenda, Pirh. l. c. nihilominus etiam in hoc casu ab accusatione criminis publici, quam minatus est, libello nondum porrecto desistens, postea ad reum accusandum, de eodem

B